

ZAČÍNAT ZNAMENÍM KŘÍŽE

KAŽDOU SVOU ČINNOST

Byl jsem svědkem toho, jak jedna maminka vysvětlovala svému dítěti, že kříž rukou od čela k srdci a od levého ramene k pravému děláme proto, že Bůh je nahoře, dole, vlevo i vpravo. Je pravda, že Bůh je skutečně všude a obklopuje nás (Žl 139). Ale není to ten pravý důvod, proč jako křesťané děláme znamení kříže.

Tím důvodem je to, že Ježíšův kříž a jeho zmrtvýchvstání jsou nejdůležitější událostí dějin. Že díky křtu jsme také my byli spolu s Kristem ukřižováni, pohřbeni a vzkříšeni a že Ježíšův kříž je naším poznávacím znamením. Křesťané si již ve 2. století zvykli začínat znamení kříže každou svou činností: vstávání, umývání, obouvání či jídlo – protože ve všem, co děláme, v nás žije Kristus, který se za nás obětoval (Gal 2,20). Protože Ježíš na kříži zvítězil nad ďáblem a nad smrtí, bylo velmi záhy gesto kříže vnímáno také jako ochrana proti Zlému. Středověcí teologové říkají, že když děláme znamení kříže, stavíme pevnost proti nepříteli.

VE JMÉNU OTCE I SYNA I DUCHA SVATÉHO. AMEN

Není divu, že se gesto kříže dostalo na začátek modlitby a mše. Původně se jednalo o tiché, soukromé gesto malého křížku na čele, až ve středověku se rozšířil zvyk dělat v úvodu mše tzv. velký latinský kříž, jak jej známe dnes. Tzv. „trojiční formule“ se k němu připojila na sklonku středověku.

Slova, která znamenají kříže doprovázejí: „Ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen“, jsou slova křestní formule. Tato slova nad námi byla vyslovena, když jsme byli ve křtelnici spolu s Ježíšem pohřbeni a povstali jsme k životu věčnému. Opakování této trojiční formule na začátku každé modlitby a bohoslužby je povzbuzením, že každá modlitba a mše svatá v nás tento Boží život živí.

PŘI JAKÉKOLI ČINNOSTI SE OZNAČUJEME ZNAMENÍM KŘÍŽE

„Na cestách, při každém vcházení i vycházení, při oblékání i obouvání, při umývání i rozsvěcení světla, u stolu, když uléháme i když sedíme, zkrátka při jakékoli činnosti se označujeme na čele znamením kříže“ (Tertulián, 3. stol.).

Ať je daleko ode mě, abych se chlubil něčím jiným než křížem našeho Pána Ježíše Krista (Gal 6,14).

Se svolením zpracováno podle knížky: Radek Tichý, Mše svatá pro začátečníky i pokročilé, kterou vydalo Karmelitánské nakladatelství. Redakčně upraveno.